

Programma

van

Toetsing

en

Afsluiting

2018-2019

5 HAVO

EXAMENREGLEMENT

Inhoudsopgave

Examencommissie	2
Examenreglement Maerlant 5 havo	3
Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen	3
Hoofdstuk 2. Regeling van het eindexamen	5
Hoofdstuk 3. Overige bepalingen	8
Hoofdstuk 4. Procedures	14
Belangrijke data 2018-2019	18
Nederlandse taal en letterkunde	24
Franse taal en letterkunde	25
Duitse taal en letterkunde	26
Engelse taal en letterkunde	27
Russische taal en literatuur	28
geschiedenis	29
aardrijkskunde	30
wiskunde A	31
wiskunde B	32
informatica	33
natuurkunde	34
scheikunde	35
biologie	36
economie	37
culturele kunstzinnige vorming (ckv)	38
kunst (kubv)	39
lichamelijke opvoeding	40
bewegen, sport en maatschappij	41
maatschappijleer	42
Begrippen	43

september 2018

Examencommissie

Voorzitter: J.A. Vink
Secretaris: M. van der Meulen

Examinatoren:

Nederlands	mw. L. van Holt mw. D.M.J. Bouman mw. Maartens
Frans	mw. J. Prins
Duits	mw. drs. E.B. Overgaauw-Blonk
Engels	dhr. R. Bakker mw. E. Hoek mw. J.M. Erkens
geschiedenis	drs. A. Lankhaar dhr. H. van Reek
aardrijkskunde	dhr. R. van Holt
wiskunde A	mw. R. Muizer mw. M. Boeren
wiskunde B	dhr. K.V. Tukker dhr. E.P. de Waard
informatica	dhr. N. van Witzenburg
natuurkunde	dhr. A. Hofman
scheikunde	dhr. R.H. Ooms dhr. A. van der Pol
biologie	dhr. R.R. Zoeteman
economie	mw. M. Groen-Leeflang mw. J.C. Kreuger
culturele en kunstzinnige vorming	mw. A. Crielaard-van Wijk mw. E. Reinhard
kunstvakken beeldende vorming	mw. E. Reinhard
lichamelijke opvoeding	dhr. A. van den Berg dhr. V. van Oudheusden mw. M. Nengerman dhr. P. Gijsbers
bewegen, sport en maatschappij	dhr. P. Gijsbers
profielwerkstuk	dhr. R.R. Zoeteman

Examenreglement Maerlant 5 havo

Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen

Artikel 1

Het schoolexamen en het centraal examen geschieden volgens de bepalingen van het "Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo", zoals dit ten tijde van het examen zal luiden.

Onregelmatigheden

Artikel 2

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften van de Onderwijsgroep Galilei. De commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste 2 leden die worden benoemd, geschorst en ontslagen op voorstel van de bestuursmanager door het bestuur. In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie.

Artikel 3

Onder de in artikel 2 lid 1 genoemde onregelmatigheid valt ook fraude tijdens een schoolexamen / centraal examen. Onder fraude wordt onder andere verstaan:

- het niet inleveren van (delen) van het schoolexamen/centraal examen (en beweren het wel ingeleverd te hebben);
- examenwerk van andere inleveren;
- het naar een examenzaal (en kleedkamer) / examenlokaal meenemen van aantekeningen, papier, spiekbriefjes, boeken, jassen, tassen, digitale hulpmiddelen (bijv. elektronisch woordenboek, leespen) en elektronische apparatuur (bijv. mobiele telefoon, smartwatch, camera);
- afkijken of overleggen met anderen; gelegenheid geven tot afkijken; aanwijzingen geven of krijgen tijdens toiletbezoek; gebruik maken van sociale media;
- plagiaat;
- overige vormen van onregelmatigheid/fraude.

Een kandidaat die zich aan enige onrechtmatigheid schuldig heeft gemaakt, verliest daarmee automatisch het recht om te herkansen voor het vak / de vakken waarbij de onrechtmatigheid heeft plaatsgevonden

In geval van een onregelmatigheid/fraude is artikel 2 van dit reglement van toepassing

Artikel 4

Het overzicht 'toegestane hulpmiddelen' (zie pagina 23 en 24) vermeldt per vak de hulpmiddelen waar een kandidaat tijdens het centraal examen gebruik van mag maken.

Artikel 5

Afwijking wijze van examineren

Voor een dyslectische kandidaat of daaraan gelijkgesteld kunnen de examencondities aangepast worden op grond van een rapport van een deskundige, (art. 55.1 examenbesluit) waarin is aangegeven welke maatregelen nodig zijn. Deze aanpassingen betreffen zowel het schoolexamen als het centraal examen. Afhankelijk van de mate, de ernst en het soort dyslexie komen de volgende maatregelen voor:

- verlenging van de examentijd (de verlenging bedraagt 10 minuten per klokuur);
- auditieve ondersteuning;
- ICT-ondersteuning.

Hoofdstuk 2. Regeling van het eindexamen

AFDELING 1: PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Inhoud programma van toetsing en afsluiting

Artikel 6

1. De rector stelt namens het bevoegd gezag het programma van toetsing en afsluiting vast.
2. In het programma van toetsing en afsluiting wordt in elk geval aangegeven:
 - a. voor ieder examenvak de stof waarop het schoolexamen betrekking zal hebben;
 - b. de verdeling van de stof over de toetsen van het schoolexamen;
 - c. voor ieder examenvak of het schoolexamen zal plaatsvinden op schriftelijke wijze, op mondelinge wijze, door middel van een practicum dan wel door een combinatie daarvan;
 - d. de regels die aangeven op welke wijze het eindcijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt;
 - e. voor ieder eindexamenvak het tijdvak of de tijdvakken waarin of de tijdstippen waarop het schoolexamen zal plaatsvinden.

Bekendmaking examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 7

Het examenreglement wordt door het bevoegd gezag jaarlijks vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en ter inzage gelegd voor de kandidaten.

Artikel 8

Het programma van toetsing en afsluiting wordt door de rector jaarlijks vóór 1 oktober beschikbaar gesteld (via de website) en toegezonden aan het bevoegd gezag en de inspectie.

AFDELING 2: SCHOOLEXAMEN

Schoolexamen

Artikel 9

Het schoolexamen in een vak kan geschieden in het vierde en vijfde leerjaar door middel van 'opdrachten SE', zoals toetsen, praktische opdrachten, presentaties, handelingsopdrachten en een profielwerkstuk.

Artikel 10

1. Voor een vak waarin geen centraal examen afgelegd wordt, bepaalt de rector het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt en het tijdstip waarop het wordt afgesloten.
2. Indien een kandidaat in een vak tevens centraal examen aflegt, stelt de rector de kandidaat in de gelegenheid het schoolexamen in het desbetreffende vak af te sluiten ten minste één lesweek vóór de aanvang van dat centraal examen.

Mondelinge toets

Artikel 11

Indien de examinerator of de kandidaat tijdig (minimaal 2 weken voor de toets) de wens daartoe te kennen geeft, wordt een mondelinge toets bijgewoond door een docent-gecommitteerde, aangewezen door de rector, tenzij hem na onderzoek blijkt dat dit praktisch niet uitvoerbaar is.

Op voorstel van de vakgroep kan de rector beslissen dat een gedeelte van het schoolexamen wordt bijgewoond door een gecommiteerde die niet aan de school is verbonden. De adviezen van deze gecommiteerden dienen ter ondersteuning van de beoordeling door de docent(en).

Beoordeling schoolexamen

Artikel 12

Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.

Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.

Het cijfer van het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen die voor de toetsen van het schoolexamen aan de kandidaat zijn gegeven.

Indien een kandidaat in een vak door twee leraren is geëxamineerd, bepalen deze leraren in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.

Indien een gemiddelde, als bedoeld in dit artikel, een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer rekenkundig afgerond op één decimaal.

In afwijking van het eerste lid worden het vak culturele en kunstzinnige vorming en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.

Verhinderung van / te laat komen voor het schoolexamen

Artikel 13

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij één of meer toetsen van het schoolexamen tegenwoordig te zijn, wordt hem op een nader door de rector te bepalen tijdstip de gelegenheid gegeven het schoolexamen te voltooien.
2. Van ieder geval van verhindering dient de afdelingsleider van de betreffende afdeling door de ouders, voogden of verzorgers of bij een meerderjarige kandidaat door hemzelf minimaal 24 uur voor aanvang van de betreffende toets schriftelijk te zijn ingelicht.
3. In geval van ziekte dient de afdelingsleider van de betreffende afdeling door de ouders, voogden of verzorgers (of bij een meerderjarige kandidaat door hemzelf) minimaal 30 minuten voor aanvang van de betreffende toets mondeling te zijn ingelicht (een afmelding bij het secretariaat of de receptie van de school volstaat in deze ook). Zodra de leerling beter is, dient er de verklaring ziekmelding te worden ingeleverd bij de examensecretaris. Deze verklaring is te vinden op onze website (ouder-ziekmelding/absentie). De rector is gerechtigd in alle gevallen van ziekmelding een medische beoordeling te laten geschieden door een onafhankelijke arts. Als naar het oordeel van de door de rector geraadpleegde arts geen medische gronden voor het verzuim aanwezig blijken te zijn, is artikel 2 van dit reglement van toepassing. Een kandidaat die zich op de dag van een toets niet binnen de gestelde tijd heeft afgemeld (= 30 minuten voor aanvang van de toets) krijgt voor deze gemiste toets het cijfer "1".
4. Een kandidaat die één of meer lessen verzuimt en nalaat hiervoor, volgens de huidige absentieregeling, een geldige reden te verschaffen, kan het recht worden ontnomen om op de vastgestelde tijd aan één of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen. De kandidaat verliest tevens het recht om te herkansen voor het vak / de vakken waarbij hij zonder geldige reden afwezig is geweest. Voor deze kandidaat is artikel 2 van dit reglement van toepassing.

5. Examenkandidaten die een toets afleggen, moeten minstens 10 minuten voor aanvang van de toets in de zaal of het lokaal aanwezig zijn. Telaarcomers melden zich bij de receptie. De receptie neemt contact op met de afdelingsleider die vervolgens bepaalt of de kandidaat nog kan worden toegelaten tot de betreffende toets (dit kan tot maximaal 30 minuten na aanvang van de toets). Alleen de afdelingsleider kan kandidaten na aanvang van de toets nog toegang tot het lokaal of de zaal verschaffen. De afdelingsleider zal de telaarcomers na 15 minuten of na 30 minuten alsnog toegang tot het lokaal of de zaal verschaffen. Dit om de kandidaten die wel op tijd zijn gekomen zo min mogelijk te storen. Voor een kandidaat die te laat is, geldt dezelfde eindtijd als voor de overige kandidaten. Een kandidaat die zich meer dan 30 minuten na aanvang van de toets meldt bij de receptie of afdelingsleider, wordt niet meer toegelaten tot de toets en krijgt voor deze gemiste toets het cijfer "1".

Hoofdstuk 3. Overige bepalingen

Reglement examendossier (cohort 2017 = 4 havo 2017-2018)

Datum van het schoolexamen

Artikel 14

Het schoolexamen start op 1 oktober in het vierde leerjaar HAVO.
Het wordt 5 schooldagen voor het begin van het centraal examen in het vijfde leerjaar HAVO afgesloten.

Zakken

Artikel 15

Een kandidaat die zakt, doet het gehele leerjaar over; hij heeft in principe geen recht op vrijstellingen. Mocht, op advies van de vakdocent, de betreffende afdelingsleider besluiten tot het verlenen van een vrijstelling voor het vak **CKV en/of maatschappijleer en/of PWS**, wordt dit in een zogenaamde akte van vrijstelling vastgelegd. In deze akte wordt tevens vermeld welke vervangende opdracht(en) gedaan dienen te worden. De akte wordt ondertekend door ouder(s)/verzorger(s), kandidaat en afdelingsleider. De akte wordt opgenomen in het (examen)dossier van de kandidaat. De ouder(s)/verzorger(s), kandidaat, afdelingsleider en betrokken docent(en) ontvangen een kopie van de akte.

Vrijstellingen

Artikel 16

Een kandidaat die vrijstelling heeft, vult in overleg met de examinatoren het programma aan tot 1600 SBU's.

Examenbureau

Artikel 17

Het bureau:

- maakt een overzicht van de toetsen, inventariseert de profielwerkstukken en de te toetsen vaardigheden;
- zorgt voor een redelijke spreiding van de genoemde aspecten;
- neemt de werkstukken in ontvangst;
- geeft de werkstukken aan de examinerator;
- verwerkt de behaalde cijfers en geeft cijferoverzichten;
- regelt de herkansingen.

Samenstelling:

voorzitter:	dhr. J.A. Vink, rector van de school (tevens voorzitter van de examencommissie)
secretaris:	mw. M. van der Meulen (tevens secretaris van de examencommissie)
afdelingsleider:	mevr. M. van der Meulen
administratieve ondersteuning:	mevr. L. Schuck

Opdrachten SE (schoolexamen)

Artikel 18

De examinator kan in het kader van het schoolexamen een opdracht (een verslag, een presentatie, een profielwerkstuk enzovoorts) geven. Hij vermeldt daarbij de eisen waaraan de opdracht moet voldoen en de datum waarop hij moet zijn voltooid.

Algemene regels voor het profielwerkstuk

Artikel 19

Het profielwerkstuk wordt in het pré-examen jaar en het examenjaar gemaakt. Leerlingen leveren een eerste en tweede keus in met betrekking tot de vakken. De profielwerkstuk-coördinator, de heer Zoeteman, inventariseert de keuzes en maakt een voorlopige indeling. In overleg met de examinatoren volgt de definitieve indeling. De kandidaten kiezen in overleg met de begeleidende examinatoren een onderwerp en opdracht.

De tijd om aan het profielwerkstuk te werken loopt vanaf mei tot en met 4 februari 2019, dan is het uiterlijke inlevermoment. De presentatieavond is op 18 februari 2019.

Handelwijze wanneer de examinator vaststelt, dat het profielwerkstuk en/of een handelingsdeel niet aan de gestelde eisen voldoet:

Artikel 20

Als de uitwerking van een 'opdracht SE' niet in orde is, krijgen de kandidaat en de ouders daarvan schriftelijk mededeling.

Vervolgens krijgt de kandidaat 10 schooldagen de tijd om verbeteringen aan te brengen. De examinator verstrekt daartoe een advies.

Als het resultaat dan nog onvoldoende is, is er sprake van een onregelmatigheid waarop artikel 2 van toepassing is.

Regels bij te laat inleveren van onderdelen van het examendossier

Artikel 21

De examinator neemt het werk in ontvangst en tekent het tijdstip van inleveren op. De kandidaat die niet op tijd werkstukken inlevert (bijvoorbeeld een opdracht SE), begaat een onregelmatigheid waarop artikel 2 en 3 van toepassing zijn (zie Examenreglement, Hoofdstuk 1, artikel 2 en 3).

Herkansing en inhalen van toetsen

Artikel 22

1. In 5-havo zijn er drie toetsperiodes in de cursus 2018-2019.
2. De kandidaten kunnen van periode 1 (óf van periode 6 van de pre-examenklas) en periode 2 telkens één toets herkansen. Uit periode 6 van de pre-examenklas komt alleen een toets voor herkansing in aanmerking, als hij onderdeel uitmaakt van het schoolexamen.
3. De herkansing vindt aansluitend aan de periode plaats.
4. Het hoogste cijfer telt. (De kandidaten mogen - onafhankelijk van het eerste resultaat - een toets herkansen)
5. Een kandidaat die om een geldige reden een toets heeft gemist, haalt deze tijdens de herkansingsronde in. Voor deze ingehaalde toets bestaat geen recht op herkansing.
6. Artikel 13 lid 2 en lid 3 is ook van toepassing op alle herkansingen.

Artikel 23

De rector kan op verzoek van de examinator het recht op herkansing ontzeggen aan die kandidaat die opgedragen taken niet naar behoren uitvoert.

Bewaren van documenten die een onderdeel vormen van het examendossier

Artikel 24

De kandidaat heeft bewaarplicht van alle opdrachten en moet deze overleggen, als de examinator daar om vraagt.

De school bewaart de opgaven, het correctievoorschrift en de resultaten.

Herexamen van een vak dat alleen in het schoolexamen geëxamineerd wordt

Deze mogelijkheid van herkansen betreft het gehele vak.

Artikel 25

De kandidaat mag één vak in het examenjaar herkansen.

Alleen een vak dat met een onvoldoende is afgesloten, komt in aanmerking voor een herexamen. De examinator stelt de leerstof van het herexamen vast.

	<u>mogelijkheden</u>	<u>tijdstip</u>
5 havo	MA	voor 1 december in het 5 ^e leerjaar
5-havo:	BSM, CKV, IN, LO	12 april 2019

Toelating tot het centraal examen

Artikel 26

De kandidaat wordt toegelaten tot het centraal examen van een vak, als hij **5 schooldagen** voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen het schoolexamen heeft afgerond.

Het schoolexamen is afgerond als:

1. de kandidaat alle onderdelen van een vak met een schoolexamen / centraal examen heeft gedaan en de examinator ze heeft beoordeeld;
2. de vakken en examenonderdelen die bij de uitslag niet met een cijfer worden beoordeeld (LO,) door de examinator zijn beoordeeld als 'goed' of 'voldoende'.

Eindcijfer eindexamen

Artikel 27

1. Het eindcijfer voor de rekentoets en alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. Het eindcijfer wordt bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen.
Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien Dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Het cijfer voor de rekentoets is tevens het eindcijfer.

Rekentoets (examenjaar 2018-2019)

Artikel 28

1. De rekentoets is **verplicht** voor alle examenkandidaten.
2. In het examenjaar 2018-2019 maakt de rekentoets **in 5 havo geen** deel uit van de slaag/zakregeling. Onder voorbehoud van eventuele wijzigingen na 1 oktober door het Ministerie O-C&W. Het cijfer van de rekentoets wordt op de cijferlijst vermeld.
3. De rekentoets wordt **digitaal** afgenomen (per computer). De toets van een kandidaat wordt digitaal verstuurd en gecorrigeerd.
4. Een kandidaat krijgt 4 momenten om de rekentoets af te leggen, twee in het pré-examenjaar en twee in het examenjaar.
In het examenjaar 2018-2019 zijn deze momenten voor kandidaten die **voor het eerst in een examenklas** zitten:
 - voor 5 havo: 14 t/m 16 januari en 5 t/m 7 maart 2019.
5. Een kandidaat die in het pré-examenjaar de rekentoets heeft afgelegd met als cijfer een **6 of hoger, mag** de rekentoets herkansen op de in lid 4 genoemde twee momenten.
6. Een kandidaat die in het pré-examenjaar de rekentoets heeft afgelegd met als cijfer een **5 of lager, moet** de rekentoets maken op de in lid 4 genoemde twee momenten.
7. Een kandidaat die in het pré-examenjaar de rekentoets **niet** heeft afgelegd, krijgt naast de in lid 4 genoemde twee momenten nog een extra moment (= 27 mei t/m 29 mei 2019).
8. Voor een kandidaat die het examenjaar **2017-2018** over doet is het reeds behaalde cijfer van de rekentoets vervallen.
9. Deze kandidaat **moet** de rekentoets maken op de in lid 4 één van de twee genoemde momenten. Tevens krijgt deze kandidaat nog een extra moment (= 27 mei t/m 29 mei 2019).
10. Bij een herkansing van de rekentoets telt het hoogste cijfer.
11. Een kandidaat die overstapt van **5 vwo naar 5 havo** neemt de in 5 vwo behaalde resultaten voor de rekentoets mee naar 5 havo. In 5 havo zijn er voor deze kandidaat twee momenten waarop de rekentoets mag worden afgelegd (zie lid 4).
12. Een kandidaat die doorstroomt van **5 havo naar 6 vwo** heeft recht op een vrijstelling voor de rekentoets als het in 5 havo behaalde resultaat 6 of hoger is. Deze kandidaat **mag** het in 5 havo behaalde resultaat voor de rekentoets in 6 vwo wel verbeteren.

Uitslag (examenjaar 2018-2019)

Artikel 29

Een examenkandidaat is geslaagd indien deze heeft voldaan aan onderstaande 6 punten:

1. De vakken **LO** zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.
2. De voor de **onderdelen van het combinatiecijfer behaalde eindcijfers** moeten 4 of hoger zijn. Het combinatiecijfer is een van de eindcijfers waarop punt 6 wordt toegepast.
Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de behaalde **afgeronde eindcijfers** voor maatschappijleer, ckv en het profielwerkstuk.
3. Het **rekenkundig gemiddelde** van de bij het **centraal examen (CE)** behaalde cijfers ten minste 5,5 is.
4. In de **drie kernvakken** (Nederlands, Engels en wiskunde) ten hoogste 1 x 5 als **afgerond eindcijfer** is behaald en voor de andere kernvakken als **afgerond eindcijfer** een 6 of meer is behaald.
5. De **rekentoets** is afgelegd.
6.
 - a. **alle eindcijfers 6 of hoger** zijn, of
 - b. er als eindcijfer **1 x 5** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, of
 - c. er als eindcijfer **1 x 4** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, waarbij het **gemiddelde van de eindcijfers** ten minste **6,0** is, of
 - d. er als eindcijfer **2 x 5** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, waarbij het **gemiddelde van de eindcijfers** ten minste **6,0** is, of
 - e. er als eindcijfer **1 x 4 en 1 x 5** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, waarbij het **gemiddelde van de eindcijfers** ten minste **6.0** is.

Cum laude

Een kandidaat komt in aanmerking voor een diploma met de vermelding cum laude als het gemiddelde eindcijfer 8,0 is. Geen eindcijfer mag lager zijn dan 6,0. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. En voor de vakken waar geen cijfer voor wordt gegeven, maar die meetellen bij de uitslagbepaling, de kwalificatie 'voldoende' is.

Toelichting artikel 29:

2. Indien de uitkomst van het combinatiecijfer niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
Als **één van de onderdelen van het combinatiecijfer een drie of lager** is, is de kandidaat niet geslaagd, zelfs als het gemiddelde (oftewel: het combinatiecijfer) een zes of hoger is.
3. Bij de berekening van het gemiddeld centraal examencijfer wordt uitgegaan van het **onafgeronde cijfer (= het CE cijfer in decimalen)**. Een kandidaat moet ten minste een 5,5 halen (de eerste decimaal moet een 5 zijn). Een **rekenkundig gemiddelde van de bij het CE behaalde cijfers** van lager dan 5,5 betekent dat de kandidaat niet geslaagd is.
4. Een kandidaat mag in de drie **kernvakken niet meer dan 1 x een 5 als afgerond eindcijfer** behalen. De overige afgeronde eindcijfers van de kernvakken moeten een 6 of hoger zijn. Een afgerond eindcijfer van een 4 of lager in één van de kernvakken betekent dat de kandidaat is afgewezen.
*Voor kandidaten **zonder wiskunde** geldt dat ten hoogste één vijf als afgerond eindcijfer voor Nederlands en Engels behaald mag worden.*
6. Een **eindcijfer van een drie of lager** op de cijferlijst betekent dat de kandidaat niet geslaagd is.

Beslissing in niet voorziene gevallen

Artikel 30

1. In gevallen waarin dit programma van toetsing en afsluiting niet voorziet, beslist de rector, indien mogelijk, na voorafgaand overleg en in overeenstemming met het bevoegd gezag.
2. Indien voorafgaand overleg niet mogelijk is, deelt de rector zijn genomen beslissing binnen 14 dagen schriftelijk aan het bevoegd gezag mee.

Inwerkingtreding

Artikel 31

Dit reglement is van toepassing in de cursus 2018-2019.

Citeertitel

Artikel 32

Deze regeling kan worden aangehaald als: "Examenreglement Maerlant 5 havo".
Aldus vastgesteld door de directie van het Maerlant op 7 september 2018.

Hoofdstuk 4. Procedures

A. PROCEDURES SCHOOLEXAMEN EN CENTRAAL EXAMEN - ALGEMEEN

1. Procedure fraude

- a. Indien een toezichthouder waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid (zie artikel 3) stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
- b. De kandidaat wordt - als het enigszins mogelijk is - in staat gesteld om het werk af te maken. Dit om beroepsprocedures niet in de weg te staan.
- c. Bij een papieren schoolexamen / centraal examen krijgt de kandidaat een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt het oorspronkelijke blad vervolgens ingenomen. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces verbaal.
- d. Na afloop van het schoolexamen / centraal examen wordt de rector van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De rector stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de rector een beslissing.
- e. De kandidaat en, bij minderjarigheid diens ouders, wordt schriftelijk van de beslissing van de rector in kennis gesteld.
- f. De kandidaat wordt gewezen op de beroepsmogelijkheid.
- g. De rector stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing.
- h. De punten a, d, e, f en g zijn ook van toepassing als de fraude achteraf door de vakdocent zijn geconstateerd.

2. Procedure inleveren schriftelijk werk

De kandidaat noteert op elk antwoordblad zijn naam, examenummer, het vak en de naam van de vakdocent.

De kandidaat nummert de antwoordbladen (een dubbel blad telt als 1 blad).

De kandidaat noteert op het eerste blad hoeveel blaadjes (inclusief bijlagen) totaal worden ingeleverd.

3. Procedure toiletbezoek

Een kandidaat die tijdens een schoolexamen / centraal examen naar het toilet wil, moet zich melden bij de surveillant. De surveillant noteert op het proces verbaal het tijdstip waarop de kandidaat het lokaal / de zaal verlaat.

B. PROCEDURES SCHOOLEXAMEN

1. Inhalen schoolexamen

Een kandidaat die om een geldige reden een toets van het schoolexamen heeft gemist (zie artikel 13) kan deze in de regel op de dagen waarop de herkansingen worden georganiseerd en op de vastgestelde dagen inhalen. **Voor deze ingehaalde toets is geen herkansing mogelijk.**

2. Herkansen van een toets van het schoolexamen

Kandidaten die gebruik willen maken van de mogelijkheid te herkansen (zie artikel 22) moeten dit uiterlijk 7 schooldagen voor de datum van de herkansing schriftelijk aanvragen bij de secretaris van de examencommissie (mw. Van der Meulen). Zij verstrekt hiervoor een formulier, dat uiterlijk 7 schooldagen voor de datum van de herkansing bij de receptie van de school moet ingeleverd zijn. **Als het formulier niet op tijd wordt ingeleverd, is het niet rechtsgeldig en verliest de kandidaat het recht op een herkansing.**

Een herkansing kan niet worden ingehaald, indien deze - om wat voor reden dan ook - is gemist.

3. Uitreiking eindcijfers schoolexamen

Op donderdag 18 april 2019 krijgen de kandidaten tijdens de instructie centraal examen het overzicht van de eindcijfers schoolexamen per vak. De kandidaten controleren deze eindcijfers en tekenen voor akkoord.

C. PROCEDURES CENTRAAL EXAMEN

1. Instructie centraal examen

Op donderdag 18 april 2019 is de verplichte instructie voor het centraal examen. De kandidaten laten hun rekenapparaat controleren. Verder krijgen zij alle informatie die van belang is om het centraal examen op juiste wijze af te leggen. Het rooster wordt tijdens de cursus bekend gemaakt.

2. Datum uitslag

Op **woensdag 12 juni 2019** bepaalt de examencommissie de uitslag en stelt de kandidaten hiervan op de hoogte. De geslaagden krijgen een officiële cijferlijst, de niet-geslaagden een officiële. Deze uitslag is definitief, als de kandidaat niet deelneemt aan het tweede tijdvak.

3. Herkansen centraal examen (Tweede tijdvak)

- a. Elke kandidaat die met het oog op doorstroming het niveau van zijn examen wil verbeteren, krijgt de mogelijkheid voor één vak een herkansing te doen, ongeacht of hij al geslaagd is of niet.
Dit betekent dat elke kandidaat na de eerste uitslagbepaling per examenjaar voor één vak mag deelnemen aan het centraal examen, voor zover dat mogelijk is, in een volgend tijdvak van hetzelfde examenjaar. Dat vak moet wel betrokken zijn geweest bij het vaststellen van de eerste uitslag.
- b. Het hoogste cijfer geldt voor de uitslagbepaling
- c. Kandidaten met een extra vak hebben de mogelijkheid dit in de herkansing te betrekken. Eerst bij het bepalen van de definitieve uitslag kan zo nodig een vak buiten beschouwing worden gelaten om te kunnen slagen.
- d. Op **donderdag 13 juni 2019 tussen 11.00 en 12.00 uur** kan de kandidaat bij mw. Van der Meulen een schriftelijk verzoek indienen om aan de herkansing deel te mogen nemen. Hij vermeldt het vak en alleen de niet-geslaagden leveren hun officiële cijferlijst weer in.

4. Uitgesteld centraal examen (Tweede tijdvak)

- 4.1 Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak.
- 4.2 Het bevoegd gezag kan in afwijking van 4.1 een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.

Bijlage I

Regeling behandeling bezwaar- en beroepschriften

De commissie voor de bezwaar- en beroepschriften is belast met de voorbereiding van de beslissing op gemaakte bezwaren en ingestelde administratieve beroepen als bedoeld in artikel 1:5 van de wet en het nemen van een beslissing op het beroep van een kandidaat tegen een besluit van de rector waarbij één of meer maatregelen worden genomen als bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid van het Eindexamenbesluit, welke maatregelen zijn verwoord in artikel 5 van het Eindexamenbesluit.

Beroepschriften in het kader van het Eindexamenbesluit moeten schriftelijk worden ingediend binnen vijf werkdagen na de dag, waarop het besluit bekend is gemaakt.

Het beroepschrift wordt ondertekend door de indiener en bevat ten minste:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt;
- de gronden van het beroep.

Het beroepschrift gaat bij voorkeur vergezeld van een afschrift van het besluit waartegen het beroep is ingesteld.

Het beroepschrift moet worden ingezonden bij de Onderwijsgroep Galilei, ter attentie van de vaste commissie voor de bezwaar en beroepschriften.

De volledige regeling behandeling bezwaar en beroepschriften is op te vragen bij het secretariaat van het examenbureau, bij de afdelingsleider, bij de rector van de school of bij het bestuurskantoor van de Onderwijsgroep Galilei.

Het adres van de commissie voor de behandeling bezwaar- en beroepschriften is:

Onderwijsgroep Galilei
t.a.v. de voorzitter van de
vaste commissie voor de bezwaar- en beroepschriften
Postbus 5
3230 AA Brielle

Tel: 0181-650955

Fax: 0181-611303

Belangrijke data 2018-2019

TOETSEN PERIODE 1

Toetsen 1 oktober t/m 31 oktober

Periode 1		Tijdstip	vak
Week 39		in de les	Frans – idioom (1 lesuur)
Week 40		in de les	Engels - idioom (1 lesuur)
Week 40		in de les	Frans (1 lesuur)
Week 41		in de les	Engels – boeken (1 lesuur)
dinsdag	30 oktober	12.30-14.30 uur	kunst (computer)
woensdag	31 oktober	08.30-10.15 uur	biologie
		12.30-14.45 uur	economie
donderdag	1 november	08.30-10.45 uur	wiskunde A, B
		12.30-14.15 uur	geschiedenis
vrijdag	2 november	08.30-10.45 uur	natuurkunde
		12.30-13.45 uur	Engels - brief (computer)
maandag	5 november	08.30-11.30 uur	Nederlands
		12.30-14.45 uur	scheikunde
dinsdag	6 november	08.30-10.30 uur	aardrijkskunde
		12.30-13.45 uur	Duits
			inleveren CKV

Herkansing / inhalen periode 1 of een toets uit 4 havo periode 6

maandag	26 november	08.30 uur
schriftelijk aanvragen bij de secretaris tot uiterlijk woensdag 14 november		

TOETSEN PERIODE 2

toetsen 3 december t/m 15 januari

Periode 2		Tijdstip	vak
Week 49		in de les	Engels - idioom (1 lesuur)
Week 49		in de les	Frans - idioom (1 lesuur)
Week 50		in de les	Frans (1 lesuur)
Week 51		Schema volgt	Duits (presentaties)
dinsdag	8 januari	12.30-14.30 uur	kunst (computer)
woensdag	9 januari	08.30-10.45 uur	wiskunde A, B
		12.30-14.15 uur	geschiedenis
donderdag	10 januari	08.30-10.15 uur	Duits (computer)
		12.30-14.45 uur	scheikunde
vrijdag	11 januari	08.30-10.45 uur	economie
		12.30-14.45 uur	natuurkunde
maandag	14 januari	08.30-10.30 uur	aardrijkskunde
		12.30-14.00 uur	Nederlands
dinsdag	15 januari	08.30-10.15 uur	biologie
		12.30-14.30 uur	Engels
			inleveren CKV

Profielwerkstuk

vrijdag	4 februari	Uiterste tijdstip inleveren van het profielwerkstuk
maandag	18 februari	Presentatieavond

Cito kijk- en luistertoetsen		Tijdstip	vak
maandag	21 januari	08.30-10.00 uur	Frans
dinsdag	22 januari	08.30-10.00 uur	Duits
woensdag	23 januari	08.30-10.00 uur	Engels
De normen worden in week 9 bekend gemaakt. Geen herkansing voor kijk- en luistertoetsen.			

Herkansing / inhalen periode 2		
maandag	11 februari	08.30 uur
schriftelijk aanvragen bij de secretaris tot uiterlijk donderdag 31 januari		

Rekentoets - 3F – eerste afnameperiode

periode	14 - 16 januari		Afname per computer
De kandidaten ontvangen in december 2018 een rooster met tijdstip van afname			

Rekentoets - 3F - tweede afnameperiode

periode	5 - 7 maart		Afname per computer
De kandidaten ontvangen in februari 2019 een rooster met tijdstip van afname			

Rekentoets - 3F - derde afnameperiode

Alleen voor kandidaten die in de pré-examenklas 2016-2017 geen rekentoets hebben afgelegd			
periode	27 – 29 mei		Afname per computer
De kandidaten ontvangen in mei 2019 een rooster met tijdstip van afname			

TOETSEN PERIODE 3 - geen herkansing

Periode 3		Tijdstip	vak
Week 10		in de les	Frans (2 lesuren)
Week 11		in de les	Engels - film / boek (1 lesuur)
Week 12		in de les	Duits - idioom (1 lesuur)
Week 12		in de les	Engels – idioom (1 lesuur)
Week 12		in de les	Frans (2 lesuren)
woensdag	3 april	12.30-14.30 uur	kunst (computer)
donderdag	4 april	08.30-11.00 uur	economie
		12.30-14.45 uur	natuurkunde
vrijdag	5 april	08.30-10.30 uur	aardrijkskunde
		12.30-15.30 uur	Nederlands
maandag	8 april	08.30-10.45 uur	scheikunde
		12.30-14.45 uur	wiskunde A, B
dinsdag	9 april	08.30-10.45 uur	biologie
		12.30-14.15 uur	geschiedenis
woensdag	10 april	08.30 -10.00 uur	Duits
		12.30 uur	natuurkunde (practicum)
			inleveren CKV

Herkansing heel vak met alleen een schoolexamen (afgesloten met een onvoldoende)		
vrijdag	12 april	in overleg
schriftelijk aanvragen bij de secretaris tot uiterlijk donderdag 28 maart		

Inhalen toetsen periode 3			
donderdag	11 april	in overleg	inhalen toetsen periode 3

Praktische opdracht / handelingsdeel	inleveren / afname	
Nederlands	Boekenlijst	inleveren 2 weken voor datum mondeling
Duits	Week 51	spreekvaardigheid
informatica	zie PTA informatica	
scheikunde	in overleg	
biologie	week 10	practicum (2 x 2 lesuren)
CKV	zie PTA CKV	
kunst	in overleg	
BSM	zie PTA BSM	

Gespreksvaardigheid		afname in week	
Nederlands	mondeling	04 t/m 12	in overleg
Frans	mondeling	10 t/m 15	in overleg
Duits	mondeling	10 t/m 15	in overleg
Engels	mondeling	46 t/m 49	boeken
Engels	mondeling	06 t/m 15	in overleg

Centraal examen 2018		
woensdag	17 april	laatste lesdag
donderdag	18 april	instructie CE uitreiking cijferlijst SE
week 16		Examentraining
woensdag	9 t/m 21 mei	CE 1e tijdvak
woensdag	12 juni	uitslag CE 1e tijdvak
donderdag	13 juni	ontvangst niet-geslaagden 1e tijdvak
donderdag	13 juni	tussen 11.00 en 12.00 uur aanmelden voor CE 2e tijdvak
maandag	17 t/m 19 juni	CE 2e tijdvak
donderdag	20 juni	CE 2e tijdvak staatsexamencommissie
vrijdag	28 juni	uitslag CE 2e tijdvak
maandag	1 juli	ontvangst niet-geslaagden 2e tijdvak
woensdag	3 juli	uitreiking diploma HAVO (19.30 uur)

ROOSTER CENTRAAL EXAMEN HAVO 2019

EERSTE TIJDVAK		
datum	tijdstip	vak
donderdag 9 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	xxx wiskunde A/B
vrijdag 10 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	Duits xxx
maandag 13 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	geschiedenis natuurkunde
dinsdag 14 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	Engels xxx
woensdag 15 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	xxx Frans
donderdag 16 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	xxx Nederlands
vrijdag 17 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	xxx biologie
maandag 20 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	kunst (compex) economie
dinsdag 21 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	aardrijkskunde scheikunde
Donderdag 23 mei	09.00-11.30 uur	Russisch

TWEEDE TIJDVAK (informatie volgt in april 2019)			
maandag	17 juni	2 zittingen	ochtend en middag
dinsdag	18 juni	2 zittingen	ochtend en middag
woensdag	19 juni	2 zittingen	ochtend en middag
donderdag	20 juni	2 zittingen	Staatsexamencommissie

DERDE TIJDVAK			
aanvang:	augustus	alle zittingen	Staatsexamencommissie

Noodscenario

De kandidaten moeten tot en met vrijdag 5 juli 2019 beschikbaar zijn voor het afleggen van een centraal examen.

LIJST VAN TOEGESTANE HULPMIDDELEN CENTRAAL EXAMEN HAVO 2019

De hulpmiddelen die tijdens het centraal examen gebruikt mogen worden:

- A. Basispakket: toegestaan bij ieder centraal examen
- B. Vakspecifieke hulpmiddelen: alleen toegestaan bij een bepaald vak

A. Basispakket (verplicht om bij elk centraal examen bij je te hebben)

De volgende hulpmiddelen zijn bij ieder centraal examen (CE) toegestaan.

1. schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier
2. tekenpotlood (en puntenslijper)
3. blauw en rood kleurpotlood
4. liniaal met millimeterverdeling
5. passer
6. geometrische driehoek
7. vlakgum
8. elektronisch rekenapparaat (met een volle batterij)
Het elektronisch rekenapparaat dient minimaal de volgende mogelijkheden te hebben:
 - a. De grondbewerkingen +, -, x, :
 - b. Een aparte toets voor p
 - c. Toetsen voor x^y , x^2 en $1/x$
 - d. Toetsen voor sin, cos, tan in graden en hun inversen

 - e. Toetsen voor sin, cos, tan in radialen en hun inversen
 - f. Een toets voor $^{10}\log$, ln, e^x

Niet toegestaan is het gebruik van rekenapparaten die:

- a op het lichtnet aangesloten moeten worden
- b. tijdens het examen opgeladen moeten worden
- c. geluidsoverlast bezorgen
- d. zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden
- e. alfanumeriek zijn (woorden, formules e.d. op het uitleesvenster zijn dus niet toegestaan)
- f. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

Grafische rekenmachine (GR).

De grafische rekenmachine is alleen **toegestaan bij wiskunde A en B.**

Bij de overige vakken is een grafische rekenmachine niet toegestaan.

Toegestane grafische rekenmachines zijn:

merk	type	reset / examenstand	opmerking
Casio	Fx-9860GII (SD)	examenstand	OS 2.07 en hoger
Casio	Fx-CG20	examenstand	OS 2.01 en hoger
Texas Instruments	84 Plus CE-T	examenstand	vanaf versie OS 5.1.5
Texas Instruments	84 Plus T	examenstand	vanaf versie OS 5.1 de basisversie met LED lampje
Texas Instruments	Nspire CX	examenstand	alleen versie zonder CAS

Op machines die over CAS-functionaliteiten beschikken (HP Prime), dient deze functionaliteit te worden geblokkeerd in de examenstand.

In machines met een SD-slot mag tijdens het CE geen SD-kaart zitten.

Verder geldt het volgende:

1. Een grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
2. Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.
3. Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over **twee grafische rekenmachines**.
4. Tijdens de centrale examens wiskunde A, B dient het geheugen van de grafische rekenmachine te zijn geblokkeerd door een **examenstand**, dan wel te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.
5. Het is een kandidaat niet toegestaan de applicatie ZoomMath op zijn grafische rekenmachine te installeren.
6. Het is de kandidaat verboden om bij wiskunde de beschikking te hebben over een normale rekenmachine.

B. Vakspecifieke hulpmiddelen.

vak	hulpmiddelen	zelf meenemen	wordt door de school verzorgd
Alle CE vakken	woordenboek Nederlands		X
Frans	woordenboek (FN en NF)		X
Duits	woordenboek (DN en ND)		X
Engels	woordenboek (EN en NE)		X
aardrijkskunde	Grote Bosatlas 54^e druk		X
wiskunde A,B	grafische rekenmachine roosterpapier in cm ²	X	X
natuurkunde	Binas (6 ^e druk) of Sciencedata		X
scheikunde	Binas (6 ^e druk) of Sciencedata		X
biologie	Binas (6 ^e druk) of Sciencedata		X
kunst	computer		X

Het is tijdens de afname van een SE of CE:

1. Verboden om gebruik te maken van correctievloeistof / correctiepen / correctielint.
2. Verboden om naar een examenzaal (+ kleedkamer) of een examenlokaal mee te nemen:
 - aantekeningen, papier, boeken, jassen, tassen, i-pod;
 - digitale hulpmiddelen (bijv. elektronisch woordenboek en leespen bij de moderne vreemde talen);
 - elektronische apparatuur (bijv. mobiele telefoon, camera, smartwatch).

Op kandidaten die zich niet aan deze regels houden is artikel 2 van het PTA van toepassing.

- 5-havo 2018-2019 -

Nederlandse taal en letterkunde

Toets	Datum	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/CE	Herkansing	Examen-dossier
T4E	-	Gemiddelde T44 en T45 (uit 4havo).				1	SE	Nee	+
T51	SE-1-week (duur: 2 lesuren)	Literatuur 20 ^e en 21 ^e eeuw	Laagland Cursus 10,11,12 (p. 110-158)	Klassikaal en zelfstudie	Schriftelijk	1	SE	Ja	+
T52	SE-2-week (duur: 3 klokuren)	Taalbeheersing: spellen, formuleren, aantrekkelijk formuleren en woordenschat	Nieuw Nederlands p.204-275, p.276-305 en p.419-431 + stencils	Klassikaal en zelfstudie	Schriftelijk	1	SE	Ja	+
T53*	In overleg, individueel, tussen SE-week 2 en 3	Literatuur	12 gelezen werken in 4- en 5-havo en de bijbehorende secundaire artikelen	Klassikaal en zelfstudie	Mondeling	1	SE	Nee	+
T54	SE-3-week (duur: 3 klokuren)	Argumentatieleer en tekstanalyse	1. Nieuw Nederlands p.180-203 en p.382-418 + stencils	Klassikaal en zelfstudie	Schriftelijk	1	SE	Nee	+
HD	2 weken voor mondeling inleveren	Boekenlijst	12 gelezen werken in 4- en 5-havo en de bijbehorende secundaire artikelen. Minimaal aantal punten is 30.	Zelfstudie		Naar behoren	SE		+

*Alleen toegang tot T53 als de boekenlijst (HD) in orde is.

$\frac{T4E + T51 + T52 + T53 + T54}{5}$ = cijfer

- 5-havo 2018-2019 -

Franse taal en letterkunde

toets	datum	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof aangeboden	hoe wordt de leerstof getoetst	weging SE	SE/CE	herkansing	examen-dossier
T51	26-09-2018 in de les	Examenidoom blz. 8 t/m 23	WB + TB + aantekening	klassikaal	schriftelijk (1 lesuur)	1	SE	ja	+
T52	03-10-2018 In de les	D'accord unité 1	WB + TB + aantekening	klassikaal	schriftelijk (1 lesuur)	1	SE	ja	+
T53	05-12-2018 in de les	Examenidoom blz.25 t/m 35 Vraagzinnen MC	E-pack en idioomboek	klassikaal	schriftelijk (1 lesuur)	2	SE	ja	+
T54	12-12-2018 in de les	D'accord unité 2	WB + TB + aantekening	klassikaal	schriftelijk (1 lesuur)	2	SE	ja	+
T55	21-01-2019	Kijk- en luistervaardigheid	Cito examens	klassikaal	schriftelijk	4	SE	nee	+
T56	06-03-2019 in de les	D'accord unité 3	WB + TB + structuurwoorden	klassikaal	schriftelijk (2 lesuren)	2	SE	nee	+
T57	20-03-2019 in de les	Schrijfvaardigheid	Oefenopdrachten	klassikaal	schriftelijk (2 lesuren)	4	SE	nee	+
T58	week 10-15 in overleg	Gespreksvaardigheid	oefenstencils	individueel en klassikaal	mondeling en praktische opdrachten tijdens de les	4	SE	nee	+

Eindcijfer SE:

$$1 \times T51 + 1 \times T52 + 2 \times T53 + 2 \times T54 + 4 \times T55 + 2 \times T56 + 4 \times T57 + 4 \times T58$$

20

Duitse taal en letterkunde

toets	datum	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof aangeboden	hoe wordt de leerstof getoetst	weging SE	SE/CE	herkansing	examen-dossier
T51	1 ^e SE-periode	Grammatica (incl. oefeningen) en (examen)idioom (zie studiewijzer)	Grammaticakatern (examen)idioomboek Materiaal via vakdocent	klassikaal	Schriftelijk	1	SE	ja	+
T52	Donderdag 20-12-'18	Spreekvaardigheid	Internet, bibliotheek... (leerlingen stellen zelf een presentatie samen)	klassikaal en zelfstudie	klassikale mutimedia-presentatie	1	SE	nee	+
T53	2e SE-periode	Schrijfvaardigheid: - formele brief schrijven - (examen)idioom	Onderdeel B3 van examenbundel Materiaal via vakdocent (examen)idioomboek	klassikaal aanleg schrijfdossier	computer en schriftelijk	1	SE	ja	+
T54	22-1-2019	Kijk-en luistervaardigheid	Luistervaardigheidsoefeningen (Cito)	klassikaal en zelfstudie	Cito toets	2	SE	nee	+
T55	week 10-15 in overleg	Gesprekvaardigheids-toets	Materiaal via vakdocent	klassikaal en zelfstudie	15 minuten-gesprek	1	SE	nee	+
T56	Kort voor examen, dus in laatste lesperiode, in de les	Idioom	(examen)idioom en idioom uit de "handleiding leesvaardigheid"	klassikaal en zelfstudie	schriftelijk (45 min.)	1	SE	nee	+
T57	3e SE-periode	Literatuur	2 boeken	klassikaal en zelfstudie	Schriftelijk	1	SE	nee	+

Eindcijfer SE:

$$\frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53 + 2 \times T54 + 1 \times T55 + 1 \times T56 + 1 \times T57}{8}$$

8

Engelse taal en letterkunde

Toets	Datum	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/CE	Herkansing	Examen dossier
T43	4 HAVO	Brief	ELO	ELO	computer	2	SE	ja	+
T51	Wk 44-45	Brief	ELO	ELO	computer	2	SE	ja	+
T52	Wk 3-4	Schrijfpdracht Literatuur	Stencils	Klassikaal	schriftelijk	2	SE	ja	+
T53	Wk 4	Kijk-en Luistervaardigheid	CD / DVD / TV	Klassikaal / Individueel	CITO- toets	4	SE	nee	+
T54	Wk 6 – 17 in overleg	Gespreksvaardigheid	Oefenstencils	Klassikaal / Individueel	Gesprek met docent	4	SE	nee	+
T55	Wk 41	Boekoverhoring	Bibliotheek	Individueel	schriftelijk	1	SE	nee	+
T56	Wk 47-49	Boekoverhoring	Bibliotheek	Individueel	mondeling	1	SE	nee	+
T57	Wk 12	Boekoverhoring	Bibliotheek	Individueel	schriftelijk	1	SE	nee	+
T58	Wk 41	Idioomoverhoring	Stencils / ELO	Individueel	schriftelijk	1	SE	ja	+
T59	Wk 46	Idioomoverhoring	Stencils / ELO	Individueel	schriftelijk	1	SE	ja	+
T510	Wk 11	Idioomoverhoring	Stencils / ELO	Individueel	schriftelijk	1	SE	ja	+

Eindcijfer SE

$$2 \times T43 + 2 \times T51 + 2 \times T52 + 4 \times T53 + 4 \times T54 + T55 + T56 + T57 + T58 + T59 + T510$$

20

Russische taal en literatuur

Toets	Datum	Omschrijving leerstof	Vorbereiding	Weging SE	Locatie	tijdsduur
T51	09-02-2019	SE kijk- en luistervaardigheid (A2)		25% van SE cijfer	Den Haag	100 min
T52	09-02-2019	SE gespreksvaardigheid (A2) 5 min leerling houdt presentatie over onderwerp dat met Rusland/GOS/ Russische cultuur te maken heeft, 10 minuten gesprek met docent over onderwerpen uit dagelijks leven	Tevoren PowerPoint naar docent mailen	25% van SE cijfer	Den Haag	15 min
T53	09-02-2019	SE schrijfvaardigheid (A2) woordenboeken RU-NL en NL-RU toegestaan (zelf meenemen)		25% van SE cijfer	Den Haag	100 min
T54	09-03-2019	SE Russische literatuur: vragen over de verplichte leeslijst proza en poëzie en over literatuurgeschiedenis uit het literatuurboekje		25% van SE cijfer	Den Haag	100 min
H51	uiterste inleverdatum 09-02-2019	Literaturoffier: de opdrachten in het dossier maken en het dossier inleveren. Voorwaarde voor deelname aan het SE Russische literatuur is goedkeuring van het literaturoffier en beoordeling van het literaturoffier met minimaal een voldoende. Schriftelijk inleveren op papier per post vóór 09-02-2019 of persoonlijk op 09-02-2019 bij docent Russisch		Deze opdracht moet afgesloten worden met een voldoende.		

Eindcijfer SE

T51 + T52 + T53 + T54

4

geschiedenis

Toets	Datum	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/CE	Herkansing	Examen-dossier
T51	1	Herhaling tijdvak 5 t/m 8. De Republiek (1515-1648) Alle vaardigheden en kenmerkende aspecten vanaf tijdvak 5.	Werkplaats 5 t/m 8 Historische context 'De Republiek'.	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Ja	+
T52	2	Herhaling tijdvak 5 t/m 8. Tijdvak 8 en 9. Duitsland 1871-1945. Alle vaardigheden en kenmerkende aspecten vanaf tijdvak 5.	Werkplaats 5 t/m 9 Historische context 'Duitsland 1871-1945.'	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Ja	+
T53	3	Herhaling tijdvak 5 t/m 9. Tijdvak 10. Koude Oorlog. Thema: kolonisatie en dekolonisatie. Alle vaardigheden en kenmerkende aspecten vanaf tijdvak 5.	Werkplaats. 5 t/m 10. Historische context 'De Koude Oorlog.'	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Nee	+

Eindcijfer SE:

$$\frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53}{3}$$

aardrijkskunde

toets	datum	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof aangeboden	hoe wordt de leerstof getoetst	weging SE	SE/CE	Herkansing	examen-dossier
T51		De Geo, Aarde, Systeem Aarde, hoofdstuk 1-3, Ons eiland in de ruimte, Afbraak en opbouw van het landschap, Klimaat en landschapzones De Geo, Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 1, paragraaf 3, Klimaten in Brazilië.	De Geo, Aarde, Systeem Aarde, hoofdstuk 1-3, De Geo, Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 1, paragraaf 3 Examenbundel	klassikaal	schriftelijk	1	SE/CE	ja	+
T52		De Geo, Wereld, Arm en Rijk, hoofdstuk 3 en 4, de olifant ontwaakt, een veranderende wereld De Geo, Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 3, paragraaf 2, Bevolking, cultuur en demografie	De Geo, Wereld, Arm en Rijk, hoofdstuk 3 en 4, De Geo, Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 3, paragraaf 2 Examenbundel	klassikaal	schriftelijk	1	SE/CE	ja	+
T53		Leefomgeving, Wonen in Nederland, hoofdstuk 1 t/m 4. Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 1 t/m 4.	Leefomgeving, Wonen in Nederland, hoofdstuk 1 t/m 4. Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 1 t/m 4. Examenbundel.	klassikaal	schriftelijk	1	SE/CE	nee	+

Te bestuderen stof bij elke toets: leeropdrachtenboek, powerpoints magister, stencilmateriaal, Grote Bosatlas (55^e druk).

Eindcijfer SE: $1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53$

wiskunde A

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/CE	Herkansing
T51	1	H3, H4, H5, H8, H9, H12	Getal en Ruimte HAVO A deel 1 HAVO A deel 2 HAVO A deel 3	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Ja
T52	2	H2, H3, H5, H6, H9, H10, H12	Getal en Ruimte HAVO A deel 1 HAVO A deel 2 HAVO A deel 3	Klassikaal	Schriftelijk	2	SE/CE	Ja
T53	3	H1, H2, H3, H5, H6, H7, H9, H10, H11, H12	Getal en Ruimte HAVO A deel 1 HAVO A deel 2 HAVO A deel 3	Klassikaal	Schriftelijk	2	SE/CE	Nee

$$\text{Eindcijfer SE} = \frac{1 \times T51 + 2 \times T52 + 2 \times T53}{5}$$

wiskunde B

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/CE	Herkansing
T51	1	H8 Goniometrie + H9 Exponentiële verbanden	Getal en Ruimte HAVO B deel 2 HAVO B deel 3	klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Ja
T52	2	H7 Lijnen en cirkels + H8 + H9 + H10 Meetkundige berekeningen	Getal en Ruimte HAVO B deel 2 HAVO B deel 3	klassikaal	Schriftelijk	2	SE/CE	Ja
T53	3	H5 Machten, exponenten en logaritmen + H6 de afgeleide functie + H7 + H8 + H9 + H10 + H11 Verbanden en functies	Getal en Ruimte HAVO B deel 2 HAVO B deel 3	klassikaal	Schriftelijk	2	SE/CE	Nee

$$\text{Eindcijfer SE} = \frac{1 \times T51 + 2 \times T52 + 2 \times T53}{5}$$

informatica

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	Herkansing	examendossier
T51	Wk 41	Module 3 Software H1 en 2	Digitaal	Individueel	Schriftelijk	1	ja	+
T52	Wk 07	Module 4 Softwareontwikkeling H1	Digitaal	Individueel	Schriftelijk	1	ja	+
P51	Wk 49	Module 3 Software H1 Hoofdstukopdracht 1 en 2	Digitaal	Tweetallen	Verslag / Presentatie	1	ja	+
P52	Wk 10	Module 4 Softwareontwikkeling H2 Hoofdstukopdracht 1 en 2	Digitaal	Tweetallen	Praktische opdracht/ Verslag	1	nee	+
P53	Wk 13	Proces project Website	Stencils/digitaal	Individueel	Verslag/ Presentaties/ Logboek/ Planning	2	nee	+
P54	Wk 13	Eindproject Website	Stencils/digitaal	Projectgroep	Digitale eindopdracht	1	nee	+

Eindcijfer SE:

$$\frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times P51 + 1 \times P52 + 2 \times P53 + 1 \times P54}{7}$$

natuurkunde

Toets	Periode (datum)	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof aangeboden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Weging	Overige opmerkingen	SE / CE
T51	1	Beweging; Elektriciteit; Krachten; Materialen; Aarde en Heelal	Deel 4-havo: H1 t/m H5	Klassikaal	Tentamen	2	Herkansing: ja	SE / CE
T52	2	<i>Technische Automatisering</i> ; Arbeid en Energie; Trillingen en golven; Transport van Elektrische Energie	Deel 4-havo: H6 (alleen SE) + Deel 5-havo: H8 t/m H10	Klassikaal	Tentamen	2	Herkansing: ja	SE / CE
T53	3	Radioactiviteit; Medische Beeldvorming; <i>Spiegels en Lenzen</i> ;	Deel 5-havo: H11 t/m H13 (H13 alleen SE)	Klassikaal	Tentamen	2	Herkansing: nee	SE / CE
P51	3	Praktische opdracht			Practicum	1		

NB: *cursief gedrukte leerstof: alleen SE*

EINDCIJFER SE:

$$\frac{(2 \times T51) + (2 \times T52) + (2 \times T53) + (1 \times P51)}{7}$$

scheikunde

toets	datum	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof aangeboden	hoe wordt de leerstof getoetst	weging SE	SE/CE	herkansing	examen-dossier
T51		Scheiden en reageren Bouwstenen van stoffen Stoffen en reacties Moleculaire stoffen Zuren en basen	Chemie Overal havo H1 H2 H3 H4 H8	klassikaal en praktisch	schriftelijk	4	CE	ja	ja
T52		Zouten en zoutoplossingen Reacties van zouten Energieproductie Chemisch rekenen	Chemie Overal havo H5 H6 H9 H1 t/m 4	klassikaal en praktisch	schriftelijk	4	CE	ja	ja
T53		Koolstofverbindingen Polymeren Duurzaam produceren Chemisch rekenen	Chemie Overal havo H7 H10 H11 H1 t/m 5 en H8	klassikaal en praktisch	schriftelijk	4	CE	nee	ja
P51	in overleg	Practicumopdrachten behorende bij de lesstof Het gemiddelde practicumcijfer uit leerjaar 4 wordt gewogen met het practicumcijfer uit leerjaar 5	Op werkbladen die bij het practicum worden uitgedeeld	praktische opdrachten	praktisch en theoretisch	3	SE/CE	nee	ja

Eindcijfer SE:

$$\frac{4x T51 + 4x T52 + 4x T53 + 3x P51}{15}$$

15

- 5-havo 2018-2019 -

biologie

toets	datum	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof aangeboden	hoe wordt de leerstof getoetst	weging	SE/CE	herkansing	examen-dossier
T4E	4 havo	overgangscijfer				1	SE/CE	nee	+
T51	1	Stofwisseling DNA Cellen Erfelijkheid Evolutie	Thema 1 (BvJ havo 5) Thema 2 (BvJ havo 5) Thema 2 (BvJ havo 4) Thema 4 (BvJ havo 4) Thema 5 (BvJ havo 4)	klassikaal	schriftelijk	2	SE/CE	ja	+
T52	2	Mens en milieu Bescherming en evenwicht Inleiding in de biologie Regeling en waarneming Ecologie	Thema 3 (BvJ havo 5) Thema 7 (BvJ havo 5) Thema 1 (BvJ havo 4) Thema 6 (BvJ havo 4) Thema 7 (BvJ havo 4)	klassikaal	schriftelijk	3	SE/CE	ja	+
T53	3	Voeding Transport Gaswisseling en uitscheiding	Thema 4 (BvJ havo 5) Thema 5 (BvJ havo 5) Thema 6 (BvJ havo 5)	klassikaal	schriftelijk	3	SE/CE	nee	+
P51	Week 10	Practicum tentamen (50%) (2 x 2 lessen) Overige opdrachten (50%)	Boek en stencils	opdracht	beoordeling van tekeningen en verslagen	1	SE	nee	+

Alle voorgaande theorie behandeld ook in het 4de leerjaar wordt bekend geacht.

Het gemiddelde practicumcijfer (P51) telt 1 keer mee in het schoolexamencijfer. P51 wordt deels bepaald door een practicumtentamen (50%) en deels door overige kleinere praktische en schriftelijke opdrachten (50%). Deze overige opdrachten dienen op tijd volgens afspraak bij de docent te worden ingeleverd en leveren tezamen een gemiddelde op.

De berekening van het schoolexamencijfer (SE) is als volgt:

$$\frac{T4E + (2 \times T51) + (3 \times T52) + (3 \times T53) + P51}{10}$$

10

economie

toets	datum	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof aangeboden	hoe wordt de leerstof getoetst	weging SE	SE/CE	herkansing	examen-dossier
T51		Module 1 t/m 5 Examenopgaven Stencils Aantekeningen	Handboek blz. 6 t/m 179 Opdrachtboek A geheel Opdrachtboek B blz. 4 t/m 24 Examenbundel 2018-2019 Stencils	klassikaal	schriftelijk	1	SE/CE	ja	+
T52		Module 6 en 7 Examenopgaven Stencils Aantekeningen	Handboek blz. 180 t/m 275 Opdrachtboek B blz. 26 t/m 89 Examenbundel 2018-2019 Stencils	klassikaal	schriftelijk	1	SE/CE	ja	+
T53		Module 7 en 8 Examenopgaven Stencils Aantekeningen	Handboek blz. 228 t/m 309 Opdrachtboek B blz. 60 t/m 124 Examenbundel 2018-2019 Stencils	klassikaal	schriftelijk	1	SE/CE	nee	+

NB. Het gebruik van de grafische rekenmachine is niet toegestaan.

Eindcijfer SE:

$$\frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53}{3}$$

culturele kunstzinnige vorming (ckv)

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging overgang	Overige opmerkingen
T51 Kunst	1	Discap: Opdrachten bij thema Kunst	Opdrachten ELO Palet StArt	klassikaal computer	Inleveren verslag(en) en uitvoeren praktische opdracht(en)	1	
T52 Architectuur	3	Discap: Opdrachten bij thema Architectuur	Opdrachten ELO StArt Palet	klassikaal computer	Inleveren verslag(en) en uitvoeren praktische opdracht(en)	1	
T53 Artistiek Proces Onderzoek	4	APO = Een Artistiek Proces Onderzoek in tekst en presentatie van jouw werkstuk aan de hand van een van de disciplines: Kunst/Muziek/Theater/Film/Architectuur/Dans	Eigen onderzoek	Klassikaal en individueel	Inleveren verslag(en) Presenteren van eigen werk:	3	

CAP 4 P54		Bezoek, workshop, voorstelling aan een culturele instelling	Thema Kunst	Excursie/ workshop	Verslaglegging in overleg met docent. Hierbij kan de leerling kiezen uit verschillende media: film, schrift, vlog, animatie, presentatie, beeldend werk, enz.	1	
CAP 5 P55		Bezoek, workshop, voorstelling aan een culturele instelling	Thema Architectuur	Excursie/ workshop	Verslaglegging in overleg met docent. Hierbij kan de leerling kiezen uit verschillende media: film, schrift, vlog, animatie, presentatie, beeldend werk, enz.	1	
CZP2 P56	5	Cultureel zelfportret 2	onderzoek	Zelfstandig en in overleg met docent	Inleveren via Glogster/ ELO	1	

Eindcijfer CKV wordt opgebouwd uit:

$$\left(\text{Eindcijfer 4}^{\text{e}} \text{ jaar T4E} + \frac{\text{T51} + \text{T52} + \text{P54} + \text{P55} + \text{P56}}{5} + 3 \times \text{T53} \right) : 5$$

Het eindcijfer van leerjaar 4 is het startcijfer van leerjaar 5.

Schriftelijke verslagen moeten ingeleverd worden via ELO opdrachten. Overige opdrachten in overleg met docent.

In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt het vak **niet** afgesloten met O/V/G maar worden **cijfers** gegeven.

Op dit PTA zijn de examenreglementen van toepassing.

- 5-havo 2018-2019 -

kunst (kubv)

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging deelcijfer	Weging SE	SE/CE	Herkansing	Examen-dossier
T51		Romantiek Realisme	De Bespiegeling, stencils, Examenkatern Romantiek en Realisme	Klassikaal en individueel	computer	3	1	SE/CE	Ja	+
					onderzoek	2			Nee	
T52		Romantiek Realisme Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw Massacultuur in de 2e helft van de 20e eeuw	De Bespiegeling, stencils, Examenkatern Romantiek en Realisme	klassikaal en individueel	computer	3	1	SE/CE	Ja	+
					onderzoek	2			nee	
T53		Zie T52	Zie T52	klassikaal en individueel	computer	3	1	SE/CE	Nee	+
					onderzoek	2			nee	
T4E	P41	Beeldend werk				1	6	SE	Nee	+
	P42	Beeldend werk				1		SE	Nee	+
	P43	Beeldend werk				2				
	P44	Beeldend werk				2				
P51	In overleg	Praktische opdrachten naar aanschouwing en fantasie. In 2D/3D vormgeving. Onderzoek en procesverslag gerelateerd aan kunstgeschiedenis en reflectie in dummy	klassikaal en individueel	Presentatie	3	3	SE	Nee	+	
P52				onderzoek	2			Nee		

Eindcijfer SE:

$$1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53 + 6 \times T4E + 3 \times (P51 + P52)$$

12

lichamelijke opvoeding

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE G/V/O	SE/CE	Herkansing	Examen-dossier
T51	1	Sportoriëntatie 1	In de les	In de les	In de les	o/v/g	SE	Nee	+
T52	2	Sportoriëntatie 2	In de les	In de les	In de les	o/v/g	SE	Nee	+
T53	2	Sportoriëntatie 3	In de les	In de les	In de les	o/v/g	SE	Nee	+
HD	2	Sportdag (binnen)	In de les	In de les	In de les	o/v/g	SE	JA	+

Opmerking:

- Handelingsdelen moeten minimaal met een voldoende worden afgesloten.
- Bij een blessure krijgt de leerling een vervangende opdracht, die meetelt i.p.v. een praktische toets.
- Herkansing handelingsdeel in de vorm van een vervangende opdracht.

bewegen, sport en maatschappij

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/ CE	Herkansing	Examen-dossier
T51		Bewegen en regelen	Stencils / ELO	Opdracht	Opdracht inleveren	1	SE	nee	+
T52		Bewegen en samenleving	Stencils / ELO	Opdracht	Opdracht inleveren	1	SE	nee	+
T53		Bewegen en regelen	Stencils / ELO	Opdracht	Opdracht inleveren	1	SE	nee	+
T54		Bewegen en regelen Lesgeefopdracht	Stencils / ELO	Opdracht	Vorbereiding, uitvoering en evaluatie	2	SE	nee	+
T55		Bewegen en regelen	Stencils / ELO	Stage	Uitvoering en verslag	1	SE	nee	+
T56		Bewegen, sport en maatschappij	In de les	In de les	Een map	3	SE	nee	+
P51		Spel buiten / binnen	In de les	In de les	Praktijk	1	SE	nee	+
P52		Turnen	In de les	In de les	Praktijk	1	SE	nee	+
P53		Bewegen en muziek	In de les	In de les	Praktijk	1	SE	nee	+
P54		Racketspel	In de les	In de les	Praktijk	1	SE	nee	+
P55		Zelfverdediging	In de les	In de les	Praktijk	1	SE	nee	+
P56		Inzet	In de les	In de les	Praktijk	3	SE	nee	+

Eindcijfer SE:

$1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53 + 2 \times T54 + 1 \times T55 + 3 \times T56 + 1 \times P51 + 1 \times P52 + 1 \times P53 + 1 \times P54 + 3 \times P55$

16

maatschappijleer

*Het afgeronde eindcijfer SE Maatschappijleer is een onderdeel van het **combinatiecijfer**.*

Begrippen

bevoegd gezag:	Onderwijsgroep Galilei;
CE:	centraal examen;
CITO:	Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling te Arnhem;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma;
cpe:	centraal praktisch examen;
directeur:	de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamenbesluit:	eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo;
examencommissie:	commissie bestaande uit de rector, de secretaris van het
eindexamen,	de docenten die lesgeven aan de examenkandidaat;
examendossier:	een dossier welke alle behaalde resultaten voor onderdelen van het schoolexamen en de naar behoren afgesloten handelingsdelen omvat, zoals aangegeven in het PTA. Het dossier omvat tevens de resultaten van de reeds afgesloten vakken;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de wet;
handelingsdeel:	examenonderdeel dat een kandidaat moet hebben afgerond voor hij kan deelnemen aan het centraal schriftelijk eindexamen;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de wet;
profielwerkstuk:	het in artikel 4 van het examenbesluit bedoelde profielwerkstuk;
PTA:	programma van toetsing en afsluiting. Een schriftelijke vastlegging van de inhoud, de wijze van toetsing en de weging van alle in het kader van de opbouw van het examendossier door de kandidaat af te leggen toetsen en te verrichten opdrachten;
SE:	schoolexamen;
sector:	een in artikel 10, derde lid, artikel 10b, derde lid, of artikel 10d, derde lid, van de wet bedoelde sector;
sectorwerkstuk:	het in artikel 4 van het examenbesluit bedoelde sectorwerkstuk;
staatsexamencommissie:	een commissie als bedoeld in artikel 60 van de wet;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de wet;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de wet;
wet:	wet op het voortgezet onderwijs.